

Naturvårdsverket om

Jakt på rovdjur, till exempel varg, regleras ytterst av EU:s art- och habitatdirektiv.

Biodiverse pratade med Marcus Öhman, chef för Viltförvaltningsenheten på Naturvårdsverket:



Foto: Naturvårdsverket



Marcus Öhman, chef för Naturvårdsverkets viltförvaltningsenhet, framhåller vikten av dialog med olika intressegrupper. Här i samtal med en grupp som demonstrerar mot vargjakt.

Årets beslut om att det inte ska ske någon licensjakt, hur vill du kommentera det?

- Anledningen var att populationen var på gränsen för gynnsam bevarandestatus, och enligt bedömningen för låg för att vi skulle kunna tillåta jakt på varg nu i vinter. Det har blivit diskussion kring detta, och det är förstaeligt att det väcker upprörda känslor hos dem som påverkas negativt av vargen. Det blir en debatt kring olika aspekter, till exempel hur många vargar det ska vara, hur man ska tolka art- och habitatdirektivet eller hur man ska se på tidigare beslut. Naturvårdsverket ska ju följa de lagar, regler och styrdokument som finns. Det ska vara gynnsam bevarandestatus och den nivån ska byggas på vetenskap.

Vad är huvudtankarna med den förvaltningsmodell med licensjakt på varg som vi har idag?

- Vargen är en naturlig del av Sveriges fauna och den biologiska mångfalden enligt gällande lagar och regler. Grundläggande är att vargförvaltningen ska vara långsiktigt hållbar. I förvaltningen utgår man från en lägsta nivå för att populationen ska vara livskraftig. Den bestäms av vargens gynnsamma bevarandestatus.

Gynnsam bevarandestatus betyder att det är stor sannolikhet att populationen är livskraftig på lång sikt vilket är det som Naturvårdsverket utgår ifrån i sin förvaltning. I Sverige betyder gynnsam bevarandestatus för varg att det finns minst 300 vargar, och det ska invandra en varg varje femårsperiod som förökar sig. Det här är en siffra som forskare har kommit fram till som en lämplig nivå.

Det finns ett missförstånd ibland om gynnsam bevarandestatus. Utifrån propositionen 2013 (*En hållbar rovdjurspolitik, 2012/13:191*) var förslaget att denna nivå skulle ligga mellan 170–270 vargar. Men i samma beslut står det också att förvaltningen ska vara adaptiv, det vill säga att den måste utvärderas och omvärderas vid behov. Ett par år efter propositionen fick Naturvårdsverket i upp-

drag att se över den gynnsamma bevarandestatusen för varg, och utifrån två forskargrupperns förslag hamnade siffran på 300 vargar, som är det som gäller nu. Det är också den siffra som rapporterats till EU enligt art- och habitatdirektivet.

En central del av viltförvaltning är att kunna reglera viltet. Samtidigt som det ska vara en livskraftig vargpopulation är det också viktigt att kunna hantera situationer där vargar orsakar skador. Därför finns det skydds jakt där skadegörande individer kan jagas. När det gäller licensjakten handlar det mera om att reglera populationen i ett större område men är det för få vargar i Sverige blir det ingen licensjakt.

Det finns en hel del kritik från olika håll till licensjakt på varg. Vissa menar att det är alldeles för lite varg som skjuts, andra menar att det är för många, eller att jakt bör förbjudas helt. Vad säger du om denna kritik?

- Naturvårdsverket är Sveriges viltmyndighet. För oss handlar det om att göra bedömningar utifrån de lagar, regler och riktlinjer som vi har att förhålla oss till. Det kan handla om jaktlagen, jaktförordningen, Naturvårdsverkets föreskrifter, EU:s naturvårdsdirektiv och förvaltningsplaner. Samtidigt är viltförvaltningen adaptiv och ibland måste vi göra förändringar. Då är det viktigt att det är väl avvägda beslut. Det är av central betydelse för vår trovärdighet som myndighet. Vi jobbar mycket med kommunikation och att ha en levande dialog med olika intressen. Att nå ut är ibland en pedagogisk utmaning, men det är viktigt att kommunicera det vi gör och varför vi gör det. Vi har flera olika fora för samtal och diskussion, och försöker hålla en levande dialog med olika intresseorganisationer inklusive jaktorganisationer, brukarorganisationer, och bevarandeorganisationer. Vi har också nära samarbete med andra myndigheter som är berörda av vargfrågan, i synnerhet länsstyrelser och Sametinget.



Foto: Jörgen Wisman

TEXT: ANNIKA BORG, CBM

Årets licensjakt på varg

Enligt Naturvårdsverket ligger den svenska vargstammen på gränsen till att ha gynnsam bevarandestatus. I och med att det inte skett någon tillväxt i år jämfört med förra året anser man att det inte finns utrymme för en licensjakt vintern 2020.

Vargen är fridlyst och får liksom de andra stora rovdjuren endast jagas under strikt kontrollerade former. Men för att reglera antalet vargar och förebygga skador på tamdjur och renar får skydds jakt och licensjakt genomföras, om förutsättningarna för jakten är uppfyllda. Det är Naturvårdsverket som varje år delegerar möjligheten att fatta beslut om licensjakt på varg till länsstyrelserna i Sverige. Inför varje års beslut om delegation görs en inventering av varg i landet, som tjänar som underlag i frågan.

Vargen omfattas egentligen av det strikta artskyddet i EU:s art- och habitatdirektiv, som alla länder i EU förbundit sig att följa. Men undantag från detta skydd går att göra under vissa villkor, och det är utifrån ett av dessa undantag som Sverige bedriver licensjakt.

De första besluten om licensjakt togs av Naturvårdsverket i slutet av 2009 och 2010. Motivet för licensjakten angavs

i båda fallen vara att öka den sociala acceptansen för den svenska rovdjurspolitiken. Jakt på varg har också bedrivits med motivet att med selektiv och riktad jakt minska inavelsgraden i vargstammen. Dessa beslut har dock överklagats av diverse organisationer, och också bestridits av svenska domstolar och av EU-domstolen. Sedan dess har det fallit en rad domar i frågan om Sveriges rätt att bedriva licensjakt på varg.

Licensjakt kan bara ske så länge den inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Det är alltså detta som Naturvårdsverket sett inte kan göras, genom sitt beslut att inte tillåta någon licensjakt på varg.

Länsstyrelserna kan fortfarande besluta om skydds jakt efter varg, det vill säga jakt på varg som hotar att skada till exempel tamdjur.

